

Jetsmark Kirke

Jammerbugt Kommune, Aalborg Stift, Brønderslev Provsti, Jetsmark Sogn

Beliggenhed

Jetsmark Kirke ligger mellem byerne Pandrup og Kås i det sydvestlige Vendsyssel. Kirken er placeret på en lav morænebakke nær overgangen til fladt, marint forland (yoldia- og litorinaflade), der præger landskabet i det sydvestlige Vendsyssel. Den svagt hævede placering gør kirken synlig i landskabet over lange afstande. Landskabet er mod vest præget af bløde morænebakker og mange læhegn, mens det mod øst er et fladt landskab omkring Ryå med få læhegn og mindre kratbevoksninger.

Kirke og anlæg

Jetsmark Kirke er en flot og anelig kirke. Den har romansk apsis, kor og skib, og sengotiske tilbygninger i form af tårn mod vest og våbenhus uden for norddøren. De romanske bygninger er opført i granitkvadre, mens de senere tilbygninger fremstår som hvidkalket mursten og rødt tegltag. Kirkegårdsanlægget består af en gammel kirkegård omkring kirken og en ny kirkegård fra 1991 lige øst herfor. Begge kirkegårde afgrænses af et stendige, der flere steder er suppleret med træer eller hæk. Udtryksmæssigt er kirkegårdene meget forskellige, idet den nye kirkegård er indrettet som et intimt parkmiljø med en god blanding af træer og buske. Den gamle kirkegård markerer sig ved, at de tre største stier er understreget af allétræer. Det er de eneste høje træer på selve kirkegården, og de giver kirkegården et markant udtryk.

Kortet viser Jetsmark Kirke, markeret med rødt samt fotovinkler.

Historisk kort fra 1878-1887, der viser gamle strukturer i landskabet. Sammenholdt med det nutidige kort ovenfor ses områdets udvikling. Kortet viser desuden tydeligt det omgivende landskabs terrænerformer.

Foto 1

Jetsmark Kirke: Jetsmark Kirke og den gamle kirkegård har et flot og markant udtryk. Her ses kirken fra nord.

Kirkens samspil med de nære omgivelser

Jetsmark Kirke har i kraft af sin fritliggende placering og fremtoning en væsentlig visuel betydning for hele det omgivende nærmiljø. Mod øst og syd er der fra kirken direkte overgang til mindre landbrugsarealer, hvorfra kirkeanlægget ses i sin helhed med plantagen vest for kirken som en flot baggrund. Nord for kirken er der et mindre boligområde med lav bebyggelse, hvorfra kirkens hvide tårn er tydeligt over de røde hustage. Det åbne miljø omkring kirken giver kirken vi-

suel betydning. Fra nordvest er kirken delvist skjult af de høje allétræer på kirkegården, men kirketårnet ses tydeligt over trætoppene. Vest for kirken foregår råstofindvinding.

Foto 2

Jetsmark Kirke - nærmiljø: Jetsmark Kirke set fra vejen nord for kirken. Det åbne miljø omkring kirken giver den visuel betydning for nærmiljøet.

Kirkens samspil med de fjerne omgivelser

Fra øst og sydøst er Jetsmark Kirke visuelt markant i den nære fjernzone, hvor kirken ses helt uforstyrret af større bygninger eller tekniske anlæg. Øst for disse arealer afskæres indblikket til kirken fra omfartsvejen af et område med industribygninger. Fra de fjernere omgivelser fungerer kirken flere steder som et tydeligt orienteringspunkt, idet det hvidkalkede kirketårn og røde tegltag flere steder lyser op i det flade landskab. Fra området omkring Ryå mod øst ses kirken eksempelvis tydeligt over den lange afstand. Nordvest for kirken går der en kile ud i landskabet, hvor kirketårnet tydeligt ses over trætoppene. Fra det øvrige landskab har kirken mindre visuel betydning.

Foto 3

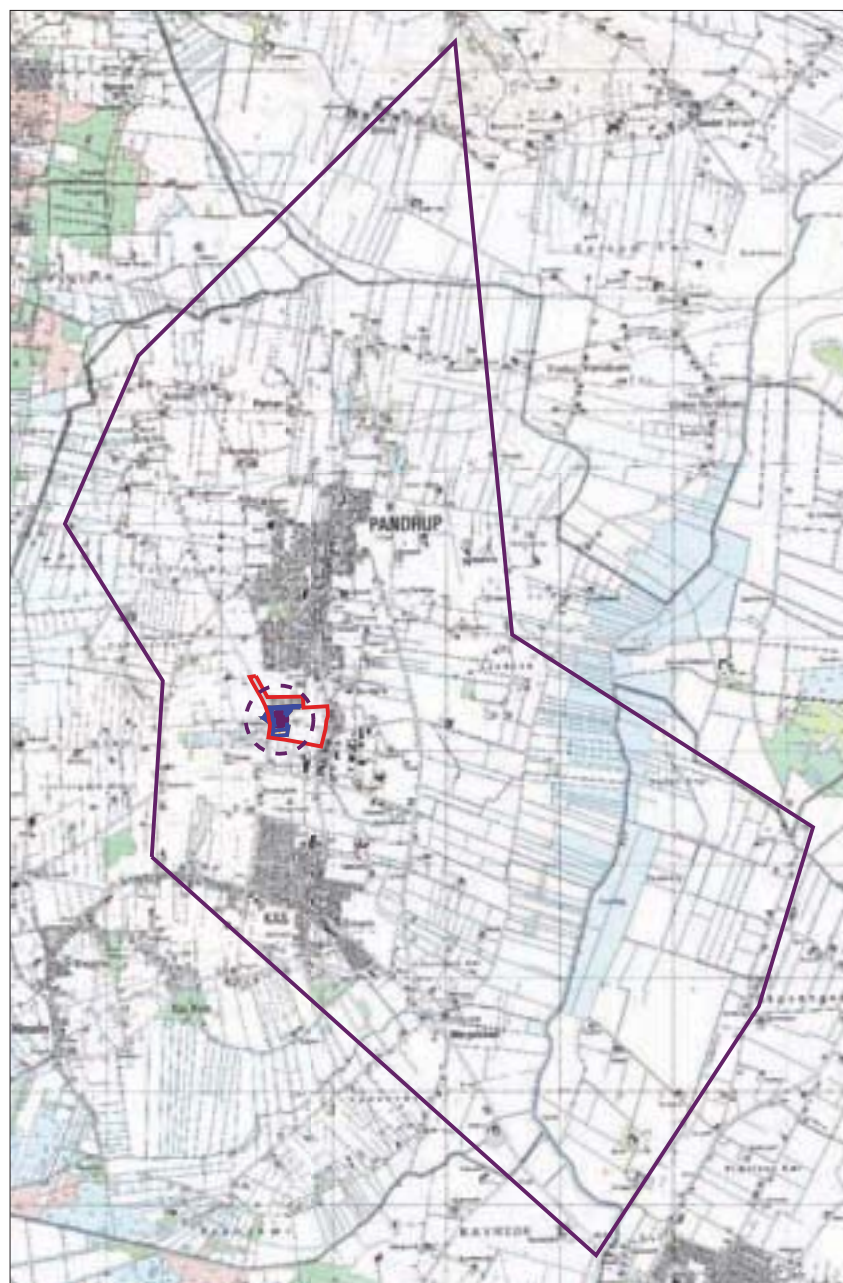
Jetsmark Kirke - fjernområde: Jetsmark Kirke har stor visuel betydning for landskabsbilledet set fra syd og øst, hvor kirken er markant.

Eksisterende beskyttelse

På de helt kirkenære arealer omkring Jetsmark Kirke med undtagelse af arealerne mod øst, er der tinglyst en Provst Exnerfredning, der skal sikre arealerne mod uhensigtsmæssig bebyggelse og beplantning. De øvrige arealer inden for kirkens særlige interesseområde er ikke omfattet af beskyttelsesbestemmelser eller udpegninger, der medvirker til at sikre kirkens visuelle værdi i landskabsbilledet.

Særlige interesseområder

Jetsmark Kirke har stor visuel betydning for både de nære og de fjerne omgivelser. Omkring kirken er kirken især af stor visuel værdi fra arealerne øst og syd for kirken. Derfor anbefales det, at disse arealer friholdes for enhver form for bebyggelse, tekniske anlæg og høj beplantning. Derved sikres kirkens væsentlige visuelle placering i de helt kirkenære omgivelser, men også kirkens synlighed fra lang afstand bevares. I kilen mod nordvest er det vigtigt ikke at placere tekniske anlæg, f.eks. master, antenner, skorstene m.v., der forringer kirketårnets værdi som orienteringspunkt, ligesom det vil forstyrre kirkens høje visuelle betydning fra syd og øst.

- Kirke
- Exnerfredning
- Nærzone
- - - 300m byggelinie
- Fjernbeskyttelseszone
- Fredede områder